Tennispark Sloterplas

Bijlage: interviews integraal

VORM + SOCIAL ENVOY

[redacted] Hoofdplanoloog, Gemeente Amsterdam p.2

[redacted] Beleidsmedewerker Sport en Bos, Gemeente Amsterdam p.3

[redacted] Oprichter De Latei p.4

[redacted] Stichting Woon! & Netwerk Amsterdamse jongeren p.5

[redacted] Schoolhuisvesting, Gemeente Amsterdam p.6

[redacted] Stichting Openbaar Onderwijs Westelijke Tuinsteden

[redacted] Ouderenhuisvesting, Gemeente Amsterdam p.7

[redacted] Duurzame gebiedsontwikkeling, Gemeente Amsterdam p.8

[redacted] Gebiedsmakelaar, Gemeente Amsterdam p.9

[redacted] Assetmanager Vastgoed Stadgenoot p.10

[redacted] Team Sport Nieuw West, Gemeente Amsterdam p.11

[redacted] Directie Wonen, Gemeente Amsterdam p.12

[redacted] Architect en Stedenbouwkundige Gemeente Amsterdam p.13

[redacted]

Hoofdplanoloog Gemeente Amsterdam
15 april 2019

[redacted]geeft aan dat de Jan Evertsenstraat is ontstaan vanuit een gemeenschappelijke visie. Er is bij de start van het initiatief veel opgehaald bij stakeholders, waaronder tennispark Sloterplas, en daar is een kansenkaart van gemaakt. Er was destijds veel draagvlak om de Jan Evertsenstraat te ontwikkelen. De kunst is om deze relaties te onderhouden na de interviews i.p.v. je te verliezen in de dagelijkse ontwikkelingen en het over de lange termijn te blijven communiceren. [redacted] idee is om deze groep stakeholders ook te benaderen in relatie tot de transformatie van het tennispark. Het is een kans ook om straks – tijdens sessies met omwonenden en stakeholders – te benoemen hoe destijds het proces voor de Jan Evertsenstraat is verlopen. Het tennispark gaf destijds aan dat ze hun bedrijf willen 'optimaliseren'.

Amsterdam splitst zich op in een vooroorlogs gedeelte, waar alle functionaliteiten met elkaar zijn verbonden, en de naoorlogse stad waar functies uit elkaar zijn getrokken. "Wat we steeds meer leren is dat er verbinding moet worden gemaakt tussen die 2 gedeeltes om succesvol te zijn. Mensen willen wonen (verblijfruimtes) waar ook mogelijkheden om de hoek zijn om te sporten, winkelen, etc. Dit is ook de basis van onze kenniseconomie – interactie & ontmoeting zijn hierin cruciaal."

"Het tennispark moet een onderdeel van de straat worden zoals het Vondelpark een onderdeel is van de Amstelveense weg. De straat draagt bij aan de levendigheid en nodigt uit om mee te doen. Het gevoel van 'hier wil ik zijn' & 'hier om de hoek is een goede plek om af te spreken'. Het tennispark moet zichtbaar zijn voor mensen die langskomen en ook de faciliteiten erom heen moeten toegankelijk zijn voor bezoekers."

In de beleving is Sloterplas dichtbij. We leren dat de kern nabijheid is. Voor voorzieningen, en ook nabijheid van mensen. Je gemakkelijk kunnen verplaatsen van de ene plek naar de andere. Een goed voorbeeld als 1 van de eerste 'thirdplaces' is Café Dauphine. Bij de Jan Evertsenstraat zat net zo'n goede mooie tent maar daar kwam niemand.

Naast de kernbegrippen leren, sporten en wonen voor de transformatie van Tennispark Sloterplas hoopt [redacted]ook op de toevoeging van het begrip ontmoeten. "Voeg dat toe aan het rijtje." Er zijn bijvoorbeeld veel sportfuncties die anderen ook kunnen gebruiken. "Een voorbeeld in de stad is S.V. SWIFT, daar sporten scholieren, is een fysio, spelen kinderen na school, etc. S.V. SWIFT is een natuurlijk onderdeel van de stedelijke ruimte."

Een ander punt is dat het Tennispark Sloterplas veel diversiteit biedt om te wonen. Bewoners maken op verschillende momenten en op verschillende manieren gebruik van de ruimte. Dat draagt bij aan de levendigheid in de buurt. Of te wel, het is een plek waar er zoveel mogelijk verschillende mensen bij elkaar komen. Een mooi voorbeeld daarvan is Westerpark. De activiteiten zijn een attractie en geven een gevoel erbij te horen (nabijheid!). Een mooie ontwerpvraag voor deze transformatie kan zijn: hoe ontwerpen we nabijheid? "Een mooi voorbeeld ook is het Sara D. Rooseveltpark in Soho, New York. Daar komen jongeren en ouderen samen. Op een kostbaar stukje grond bevinden zich tennisbanen, voetbalvelden en komen mensen van ver om daar te zijn en elkaar te ontmoeten. Het is een onderdeel van de dagelijkse routine. Ook binnen Kings Cross in Londen is er veel aandacht voor de openbare ruimte."

"Tenslotte is het belangrijk om goed na te denken over de routering door het gebied. De paden moeten veiligheid bieden, open en toegankelijk zijn."

[redacted]

Sport en Bos, Gemeente Amsterdam
2 mei 2019

[redacted]s beleidsmedewerker Sport en Bos, verantwoordelijk voor het beleid van de sportaccommodaties in het westelijk deel van de stad. In deze buurt zijn de meeste sportparken gebouwd in de jaren 60 en ondertussen erg verouderd. Er zijn nu overkoepelende plannen vanuit gemeente om deze faciliteiten klaar te maken voor de toekomst. 1 van de speerpunten is dat sportparken meer ervaren worden als een park en parken meer ervaren worden als sportparken. Bijvoorbeeld joggen door het Rembrandtpark. En ander voorbeeld is het sportpark Middenmeer in Oost waar je gemakkelijk door heen kunt wandelen.

Er is veel behoefte aan tennis binnen Amsterdam. In de rest van Nederland daalt de vraag maar in Amsterdam stijgt de vraag naar tennis. De tennisbond geeft aan dat er ongeveer 100 banen extra bij kunnen en dan hebben we het nog niet over de vraag naar binnenbanen. De rekensom is 100 leden per baan.

Het tennispark Sloterplas wordt vooral gebruikt door mensen uit de buurt. Ze hebben ongeveer 750 leden en zijn een gezonde vereniging. Meer westelijk, in Geuzenveld en op sportpark Ookmeer zijn twee minder gezonde tennisverenigingen. Deze zijn ws minder toegankelijk vanuit de stad en de sportdeelname aan de westkant van de Sloterplas ligt algemeen lager. In de Ringspoorzone, waar Tennispark Sloterplas ligt, is veel behoefte aan banen. We zijn dan ook heel blij met dit initiatief om de tennisbaan te behouden. Er is net een nieuw initiatief gestart; Tennis in West – en daar waren direct 450 inschrijvingen terwijl ze nog geen banen hebben.

Op basis van de eerste schetsen van het ontwerp heb ik wel een aantal cruciale vragen. Hoe gaan we om met geluidsoverlast? Hoe zit het met de wind? En hoe ga je om met verlichting? Dit zijn klachten die vaak naar boven komen bij andere sportvelden. En nu ga je er direct omheen bouwen. Het kan ook zijn omdat het er al vanaf het begin is dat mensen het gemakkelijker accepteren omdat ze een bewuste keuze hebben gemaakt. Andere zorg is dat het een exclusieve club wordt, op de tekeningen zag het er zo mooi uit. Hoe maken we het toegankelijk voor iedereen? Hoe zorgen we dat het financieel toegankelijk voor iedereen is? Prijzen in de kantine? Parkeergeld?
En op de tekeningen liggen de tennisbanen zo dicht naast elkaar dat er geen tussenruimte is voor een bankje. Is daar straks wel ruimte voor? Het is wel fijn om ergens te kunnen zitten om rustig naar een wedstrijd te kunnen kijken.

Bij de laan van Spartaan werden woningen rondom het voetbalveld gebouwd met het idee van dichtbij kunnen voetballen. Echter de vereniging is al vol en de nieuwe bewoners staan op een wachtlijst. Hoe bieden we bewoners een plek?
En het voetbalveld bij Spartaan gaat toch vaak dicht, kunnen andere mensen er geen gebruik van maken – hoe maken we het toegankelijk voor omwonenden?

Een voorbeeld waar ik positieve verhalen over hoor is de tennisvereniging IJburg. Zij hebben een enorme groei doorgemaakt. En de openbare tennisparken in Westerpark worden bijv goed gebruikt.

Er zit een enorme diversiteit in de exploitatie van tennisparken in Amsterdam. Sommigen vanuit de gemeente, andere weer privé. Er zit geen uniformiteit in.

Qua beweging zijn er een aantal problemen in de wijk namelijk obesitas, lage bewegingsdeelname (lager dan in de rest van de stad), SES (multi-problem). Er zijn ook mooie initiatieven in de wijk om dit te stimuleren zoals jeugdsportfonds of scholierenvergoeding. Er is veel aandacht voor het verbinden van sport met scholen.

[redacted]

Oprichter De Latei
11 april 2019

[redacted] is een van de initiatiefneemsters van De Latei en zet zich in voor bijzondere, collectieve woonvormen voor jongeren met een beperking. De Latei is regionaal actief en hebben nu 21 groepen kunnen opzetten. De meeste groepen kenmerken zich door mensen met autisme. De belangrijkste activiteiten van De Latei zijn: algemene voorlichting (er is meer dan op de wachtlijst staan bij een instelling...), matching en groepsvorming, vinden van locaties (wat lastig is want er is weinig nieuwbouw), adviseren, organiseren van themabijeenkomsten & trajectbegeleiding.

Voor jongeren met een beperking komt er weinig sociale huur beschikbaar. Het zijn op dit moment statushouders en bijzondere beroepsgroepen die voorgaan i.v.m. het voeldoen aan de norm voor sociale huurtoeslag. Er staan ongeveer 300 mensen ingeschreven bij De Latei. Hun wens is om inclusief te wonen; zo gewoon en zelfstandig mogelijk. Contact kunnen hebben met je buurt. Het hoeft voor de omgeving niet altijd bekend te zijn dat er een 'speciale' woning in hun buurt is.

Er zijn twee woonvormen voor mensen met een beperking; zelfstandig wonen of onzelfstandig wonen. Bij beide is er een gemeenschappelijke ruimte. Bij onzelfstandig wonen is die ruimte groter en zijn er extra faciliteiten nodig zoals een kamer voor begeleiders. De woonoppervlakte voor zelfstandig wonen is 40m2 en de woonkamer heeft vaak de grootte van 2 woningen. Bewoners kunnen faciliteiten als logeerkamer, wasruimte en tuin delen.

De belangrijkste stappen om te komen tot een gemeenschappelijke woning voor passende zorg & begeleiding zijn:
Onderzoeken welke bewoners bij elkaar passen en welke woonvorm past (zelfstandig/ onzelfstandig wonen)
Kernwaarden van de groep zijn input voor de architect (waar plaats je wat?)
Type zorg en groepsgrootte bepalen
Ouders bij elkaar brengen en hen begeleiden in hun rol
Functie van de gemeenschappelijke ruimte bepalen (en met wie delen)
Fondsenwerving voor het gemeenschappelijke gedeelte
Op het juiste moment alle zorgindicaties van bewoners rond hebben
Zorgaanbieder(s) kiezen
Juridische en organisatorische vorm bepalen voor woning
Opening☒

Kans voor Sloterplas?
Op dit moment ligt er een concept klaar van een (al samengestelde) groep mensen die – via de Latei – al 4 jaar wachten op een woning. Bijne de helft van deze groep heeft een verstandelijke beperking en IQ (dubbele diagnose). Het concept is onzelfstandig wonen in combinatie met zelfstandig wonen. Het programma van eisen is klaar voor de onzelfstandige woningen (6-8 eenheden). Dat wil zeggen: een zelfstandige slaapkamer met sanitair, een gemeenschappelijke woonkamer, een keuken en een begeleiderskamer. Daarnaast zou het mooi zijn een aantal satelliet woningen (+/- 20) te maken (max. 100 meter van de gemeenschappelijke woonkamer) waar mensen zelfstandig kunnen wonen én waar nodig gebruik kunnen maken van de gemeenschappelijke ruimtes. Ook kunnen bewoners die starten met onzelfstandig wonen doorgroeien naar een zelfstandige woning zonder hun vertrouwde plek los te moeten laten. Ze kunnen zo beschermd blijven wonen. In enkele gevallen kunnen ouders ook dichtbij/ in het gebouw wonen. Immers, naasten krijgen een steeds grotere rol in het verzorgen/helpen bij hun kinderen. Interessante ontwerpvraag is "waar plaats je de gemeenschappelijke ruimte in het geheel zodat verbindingen tot stand komen tussen bewoners onderling en bewoners en buren?".

Hoe creeeren we een prettige leefomgeving en wat is daarin belangrijk?

Mobiliteit
Dichtbij openbaar vervoer – dat we niet elke keer de busjes hoeven in te zetten maar bewoners autonoom kunnen reizen

Veiligheid
Zien wie er voor de deur staat als iemand aanbelt
Veilige woning, niet inbraakgevoelig
Goed zicht en veiligheid om de woning heen, soms zijn er onveilige personen op straat en rondhangende jongeren

Verbindingen
Verbinding draagt bij tot een gevoel van veiligheid. Door je buurt beter te leren kennen voel je je veiliger. Herkenbaarheid in de wijk/woning. En door elkaar te zien, te ontmoeten ontstaat er verbinding. Dan voel je een vertrouwde omgeving. Elkaar kunnen zien.

Vertrouwen
Dat kan je vergroten door helder te laten zien waar wat is, en duidelijkheid geven in het gebouw.

Buurtactiviteiten
Het gaat om de bejegening in de buurt. Het buurthuis kan hier een belangrijke rol in spelen. Kennismaking is belangrijk en activiteiten zoals koken en tuinieren kunnen bijdragen aan inclusiviteit. Dit geeft een veilige basis.

Rust
Rust is voor sommigen erg belangrijk, anderen houden juist wel van wat levendigheid.

Sporten
Kunnen meedoen met sporten. Dit zit niet perse in de functionaliteiten maar meer in de bejegening en begrip voor de beperking.

Community
Onderdeel van de buurt zijn/worden. Dit lukt niet altijd spontaan en dan is hulp nodig van o.a. de begeleiding.
Zij kunnen ook een rol vervullen in het sociale veld, erbij kunnen aansluiten

Diversiteit:
Deze groep maakt onderdeel uit van de diversiteit. Ze zijn niet altijd zichtbaar – vooral als ze geen fysieke beperkingen hebben.

Iets minder belangijk voor specifieke wensen deze doelgroep is:

Werkgelegenheid
Sommigen hebben een baan of dagbesteding. Dit is vaak niet fulltime. Het zou heel mooi zijn als er dagbesteding in de buurt is.

Third places
Niet specifiek belangrijk

Ontmoetingen
Aantal willen dat wel en aantal willen dat niet
Zie verder 'verbindingen'

Winkels
Niet zo belangrijk...

[redacted]

Stichting Woon!
11 april 2019

[redacted] woont zelf in Nieuw-West om de hoek van het tennispark. Hij is vanuit Stichting Woon actief met bottom-up participatie, het project aardgarsvrij, verdichtingsopgave en ontwikkelbuurten. Vanuit zijn eigen passie heeft hij een netwerk opgericht voor Amsterdamse jongenren (geboren en getogen) omdat het voor hen onmogelijk blijkt een woning te krijgen/ vinden in hun eigen stad.

Amsterdamse jongeren stonden niet op de kaart. Doelgroepen zoals studenten, statushouders, etc. zijn goed vertegenwoordigd maar Amsterdamse jongeren niet. Zij hebben zeer veel moeite om een betaalbare woning te vinden en wonen tot die tijd bij hun ouders (vaak tot hun 30e!). Dit geeft onrust en je kan zo niet starten met je eigen leven/ gezin/ samenwonen/ zelfstandig worden. Jongeren spreken uit zich niet ontwikkeld te voelen. De randgemeentes rondom Amsterdam zorgen eerst voor hun eigen jongeren (voorrangsregeling) en hierdoor is het ook moeilijk om buiten de stad in aanmerking te komen voor een sociale huurwoning. Het ontbreekt deze groep jongeren ook aan connecties. Je ziet dat studenten van buiten de stad vaak een netwerk hebben en snel een kamer vinden. Dat heeft deze groep in Nieuw-west of Zuidoost niet. Het heeft nu de aandacht bij wethouder Ivens en de SP. Amsterdam is een open stad maar daar hebben de Amsterdammers last van. Verdichting wordt genoemd als de oplossing voor meer woningen voor Amsterdamse jongeren, echter in de praktijk gaan ze naar andere groepen want de jongeren zitten niet aan tafel bij de woonruimte-verdelingsgesprekken en prestatie afspraken vanuit de woning coöperaties. Hopelijk komt daar nu verandering in.

Sloterplas is fijn wonen, dat kunnen we verder bevorderen. Het is een open plek en de plas geeft rust. Je kan er goed hardlopen en dat doen mensen ook veel. Er is veel openheid en rust. De tennisbaan wordt spontaan gebruikt door de wijk. Er zijn al genoeg voetbalkooien in de buurt maar faciliteiten om het hardlopen verder te stimuleren zou mooi zijn want dat gebeurt al.

Er is veel problematiek rondom overgewicht in de wijk. Nieuw-West heeft het hoogte obesitas cijfer van Amsterdam. Hier kan je misschien faciliteiten voor aanbieden.

Jongeren willen graag blijven wonen in Nieuw-West. Als ruil voor een betaalbare woning zie je dat steeds meer jongeren maatschappelijk werk willen doen (2 tot 3 uur per week). Je moet iets extra's doen, het zorgt ervoor dat je je cv opbouwt en in verbinding bent met de wijk. Het is ook hard nodig om jonge kinderen te begeleiden om meer te sporten – hier kunnen jongeren ook een rol in spelen. Je ziet ook vaker dat het toekennen van een woning verloopt via een motivatiebrief ('wat wil je betekenen in je wijk?'), in plaats van duur van inschrijving. Dit kan jongeren in de wijk helpen sneller een zelfstandige plek te krijgen. Dit past ook in het vraagstuk over doorstroming. Zo kunnen jongeren de woning van hun ouders overnemen en kunnen de ouders doorschuiven naar een andere woning.

Een voorbeeldproject is Startblok Elzenhagen vanuit de Key & Eigen Haard. Jongeren hebben hier in een motivatiebrief opgeschreven wat je kan betekenen voor statushouders. Hier komen jongeren en statushouders samen om elkaar te helpen, bijvoorbeeld 1 uur per week lesgeven. Het gaat hierbij om studio's van 25m2.

Wat vind je belangrijk voor de transformatie van het Tennispark?

Veiligheid:
Voor de veiligheid is het goed dat er restaurants komen waardoor er ook 's avonds mensen rondlopen in de buurt. Dit draagt bij aan een gevoel van veiligheid.
Er wordt snel korte metten gemakt met rare types, de politie treed goed op

Groen:
We hoeven geen extra park – willen wel tuinen delen, moestuinen helpen. In de buurt zijn ook geen volkstuinen. Hier kunnen we ook iets extra bieden voor de buurt
Moestuinen bevorderen het leren en een schooltuin ook

Community:
Zoals beschreven het idee van maatschappelijk werk, genoeg wasruimtes (bij Elzenhagen is er dan 1 ruimte voor iedereen- veel te weinig faciliteiten!!), Samen wonen met ouderen is onderdeel van onze cultuur. Complexen met ouderen zijn zeer aantrekkelijk.
Vanuit cultuurbegrip willen mensen een sociale bijdrage leveren, het geeft voldoening

Diversiteit:
Iedereen moet een plekje kunnen krijgen. Niet steeds dezelfde doelgroepen

Gezondheid:
Er is veel obesitas in de wijk. Door sporten, groen en eten kunnen we een bijdrage leveren in de wijk

Entertainment:
De buurt kan wel wat entertainment gebruiken met muziek, comedy, sportevenementen

Werkgelegenheid:
Deze nieuwnouw biedt plekken voor werk voor zorg, leraren en mensen uit de buurt!
Dus werkgelegenheid koppelen aan het maatschappelijke stuk

Third places:
Goed naar ratio kijken (1 plek op # bewoners)

Maak het passend bij de plek. Het is een verbindingsstuk. Daar moeten we betekenis aan geven, en een juiste invulling aan een stedelijke mix van bewoners.

[redacted]

Schoolhuisvesting Gemeente Amsterdam

[redacted]

Bestuur Stichting Openbaar Basisonderwijs Westelijke Tuinsteden

21 mei 2019

Proces
Het schoolbestuur moet zowel de ruimte die het nieuwe bestemmingsplan biedt aan de school toetsen als de ontwerpruimte die VORM biedt als gevolg van hun stedenbouwkundig ontwerp (VO gereed in juli). Deze twee processen lopen parallel.

[redacted] is binnen het schoolbestuur STWT verantwoordelijk voor de huisvesting van deze school. Hij kijkt op een technische manier naar de school. Is een functioneel schoolgebouw inpasbaar in de gereserveerde vierkante meters? Welke uitdagingen komen we tegen in het stedenbouwkundig plan en in de ruimte die het bestemmingsplan biedt? Het programma om de school is uitdagend met de geprogrammeerde woningaantallen en de tennisbanen in de buurt van de school.

Voor het schoolbestuur is de oplevering van de school nog relatief ver weg. Er is nog geen schooldirecteur of definitief schoolconcept bekend. Onderwerpen zoals leefomgeving, bebouwde omgeving en uitstraling zijn juist interessant om met een schooldirecteur te bespreken. Helaas is dat dus niet mogelijk. Echter [redacted] kan wel een aantal speerpunten doornemen uit het programma van eisen dat er nu ligt vanuit de school.

Zichtbaarheid
Één van onze voorwaarden is dat de school zichtbaar en toegankelijk is in de wijk. Bijvoorbeeld zichtbaar vanaf de Jan Evertsenstraat en niet verscholen in een hoekje. Hoe zorgen we ervoor dat dit een ontmoetingsplek wordt voor kinderen, families en de buurt? Een vitale school in een vitale buurt. Op dit moment kijken wij vanuit de breedte naar dit stuk. Hoe de school er echt uit gaat zien (materialering) is moeilijk te bepalen. We kunnen nu nog geen partners aan onze school verbinden.

Uitstraling en bereikbaarheid
De school heeft een open uitstraling naar de wijk. Het is er fijn buitenspelen voor schoolkinderen en voor de kinderen uit de buurt buiten schooltijd. Omdat veel kinderen uit nevenliggende wijken komen zijn veilige fiets- en wandelroutes naar school erg belangrijk. Daarom hebben we een brug over het water nodig om toegang tot de school vanuit de nevenliggende wijk te faciliteren. We willen het liefst een kleinschalig karakter neerzetten maar dat is best ingewikkeld als het plek moet geven aan 17 lokalen. Er komt ook kinderdagverblijf en een buitenschoolse opvang, en daarmee completeren we de doorlopende leerlijn die we op deze locatie graag willen aanbieden. Tot slot hopen we op een energie neutrale school met de afvalverwerking onder de grond buiten het gebied.

In de architectuur staat het kind centraal en wordt er kindvriendelijk ontworpen – ooghoogte van kinderen meenemen, fijne plekken bieden, speelruimtes/objecten op eigen niveau. Woorden die genoemd worden voor de uitstraling zijn warm, kleinschaligheid, duurzaam, kind centraal. Eerder hout dan beton. In het kleurenspectrum van Edward Bono moet je denken in de richting van de warme kleuren zoals rood en geel. En heel belangrijk, dat men zich er welkom voelt – eenheid in de wijk. Veiligheid bieden door vormgeving van de omgeving en niet door camera's. De school moet uitstralen: Welkom!

Schoolplein
Het schoolplein kan het groene hart zijn van de wijk. De bewoners ervaren het dan ook als een plus, een groen hart ipv een verwaarloosde parkeerplaats en pleintje. Echter de oplossing van de parkeergarage onder het plein is een grote zorg. De school en gemeente zijn dan verantwoordelijk voor de exploitatie en dat brengt veel werk en extra kosten met zich mee. STWT heeft een notitie geschreven over groene schoolpleinen. Daarin staat wat we willen en niet willen. Dit kunnen we natuurlijk toetsen/ontwikkelen met de wijk samen. We kunnen bewoners dan meenemen in dit proces. We willen een veilige omgeving bieden met heldere zichtlijnen en een mooi park.

Voor het buitengedeelte heeft de kinderopvang op de begaande grond een eigen buitenruimte nodig. Los van de school en direct grenzend aan de binnenruimte.
Daarnaast is het van belang een scheiding te maken in de speelruimtes buiten voor de onderbouw, middenbouw en bovenbouw. Hierin willen we ook aansluiten met speelruimtes en objecten op hun eigen niveau. Het kan wel op een natuurlijke manier met elkaar in verbinding staan door bijv een scheiding met lagere heggetjes. Het warme, uitnodigende uitstraling is wat we dan voor ogen hebben.

Delen van ruimte / overlast
En dat de bewoners uit de buurt ook s 'avonds het plein kunnen gebruiken. Wat we zien bij een voorbeeld in Rotterdam is dat de buurt het schoolplein onder beheer neemt. Daarmee wordt het groene plein van hen. En is de buurt verbonden met dit initiatief en wil graag meedenken met de school ipv de school te zien als iets dat overlast brengt. Andere voorbeelden die daarbij kunnen helpen zijn moestuinen, samen aanplanting doen.
Ook de betontegels bij het parkeergedeelte kunnen we groen maken. Dat oogt weer vriendelijker en zorgt voor een minder versteende omgeving.

Er was een geluidsdeskundige die had voorgesteld dat er een 5 meter hoge groene muur moest komen tussen het schoolplein en de bestaand bebouwing. Dat is juist wat we niet willen. Dat staat haaks op toegankelijkheid, open, zichtbaar zijn etc. Zoals we al zeiden, we willen graag een doorkijkje naar de school kunnen bieden. Wij hopen dat de bewoners enthouslast kunnen worden van een nieuw groen hart in hun buurt, en dat we daardoor de tegenstand proberen te minimaliseren.

Inpassing met tennisbaan
Een andere zorg is de dichte gevel van 10 meter hoog van de tennishal. Dit is een harde grens, die gevolgen heeft voor positionering van de klaslokalen en gebruik van de ruimte aan de schoolkant. We moeten bedenken hoe we daar vanuit de school mee omgaan. Er zijn voorschriften van hoeveel daglicht een kind moet krijgen vanuit de school. Lokalen kunnen daar niet geplaatst worden. Nu is daar de gymzaal ingetekend, maar die is maar 6 meter hoog, wat nog steeds resulteert in een blinde gevel daarboven.
Wat eventueel een oplossing kan zijn is de gymzaal ook 10 meter hoog te maken. Dan kan deze gymzaal voor dubbelgebruik worden ingezet, en ook worden gehuurd door de tennisvereniging. Op dit moment hebben we nog niet gekeken naar synergie met de tennisbaan en de school. Verder heeft de gymzaal een duidelijke entree nodig. De entree is belangrijk voor gebruik buiten de schooltijden. De ruimte moet gemakkelijk zijn te beheren vanuit schoonmaak, aparte ingang van de school en sleutelafspraken.

Mobiliteit
Het beleid in Amsterdam is de auto zoveel mogelijk uit het gebied houden. De mensen die er wonen mogen dan toegang hebben (bestemmingsverkeer), maar de rest zoals kiss and ride wil je zoveel mogelijk buiten dit gebied houden. Dan biedt een brug en de kiss & ride aan de overkant van het water plaatsen bijv een oplossing. En haaks parkeren – zoals nu op de tekening – is niet veilig. Zeker bij de school is dit niet wenselijk.

[redacted]

Ouderenhuisvesting, Gemeente Amsterdam
15 april 2019

Actieve Stadsveteranen
Een grote groep ouderen in Amsterdam zijn zich actief aan het organiseren, de stadsveteranen (de grijze golf), een actieve en fitte groep die graag wil. Deze ouderen willen graag geclusterd wonen, zelf de regie voeren en eigen zorg kunnen inkopen. Ook bepalen ze graag zelf met wie ze komen te wonen, kennen elkaar al en organiseren de clusters bij voorkeur ook zelf. We hebben het hier over de doelgroep 65+.

De ouderengroep komt steeds meer in beweging. Zij hebben het niet over hun 'laatste woning', maar over de woning waar je 1/3 van je leven woont. Timing is belangrijk. Tijdig op de plek gaan wonen maakt dat je nog energie hebt en fit genoeg bent om een netwerk op te bouwen.

Idee
Voor deze doelgroep is het complex zich te organiseren binnen de coöperaties want dan gelden er allerlei toegangsregels. Ze zijn afhankelijk van particuliere initiatieven. Op dit moment is er een groep die aan het kijken is of ze op de zuid-as terecht kunnen maar daar is ook enorme schaarste. Nieuw-west heeft misschien niet hun eerste voorkeur maar als ze kunnen realiseren wat ze voor ogen hebben, is dit wellicht toch een kans. Het idee is een cluster van 30-40 woningen in het middensegment. Belangrijke aanvullende voorzieningen zijn bijvoorbeeld gemeenschapsruimtes, eetprojecten, faciliteiten om zelfredzaamheid te vergroten & eenzaamheid te verkleinen. De woningen zelf mogen hierdoor wel iets kleiner zijn. De inrichting van deze woningen zijn afwijkend door 1) nul treden woningen, 2) bredere gangen, deuren en 3) geen drempels. Soms zie je zelfs schuifdeuren tussen de woon en slaapkamer voor toegankelijkheid. Een balkon wordt ook op prijs gesteld, lekker even in de zon kunnen zitten en je eigen plekje hebben. In de gemeenschappelijke ruimtes kan je elkaar dan ontmoeten (terugkerend thema in alle gesprekken). En als laatste, zitjes bij de lift. Een logeerkamer, wasruimte, grote keuken, etc. kan wel worden gedeeld. Wat NIET voldoet is: te kleine woning, etagewoning en kleine badkamer.

Fijne en veilige omgeving (veiligheid staat boven alles!)
Het is belangrijk dat er winkels dichtbij zijn, openbaarvervoer veilig en toegankelijk is. Dat er gladde stoepen zijn en genoeg verlichting is rondom de woningen en het openbaar vervoer. Van tevoren is het handig om looproutes te toetsen. Rekening houden met een rollatorradius van 200m (voor de échte ouderen).

Groen & hulp van jongeren
Groen is een belangrijke interesse van ouderen die kan terugkomen in tuinieren/fruittuin, maar ook wandelen en zelfs visueel met groene daken. Ouderen kunnen hierbij ondersteuning/hulp krijgen van jongeren uit het complex. Zo kan je meer projecten tegen eenzaamheid opzetten, denk ook aan dansen.

Gezondheid
Vanuit gezondheid is het wenselijk een huisarts, fysio, podoloog, etc. in de buurt te hebben. Bijvoorbeeld in aansluiting op het sportcomplex om de faciliteiten te kunnen gebruiken.

Bewegen leidt tot ontmoeten
Het is fijn als het ontwerp/ de opzet uitnodigt om te bewegen en elkaar te ontmoeten op verschillende plekken. Dit leidt dan tot het gevoel van een community met ouderen maar ook binnen het complex.

Third Places
Het idee van 'third places' is wel interessant voor ouderen. Echter in het bejaardentehuis in de Pijp hadden ze naast kleine betaalbare woningen ook een gemeenschappelijke ruimte gemaakt. De ouderen moesten daar alleen wel flink betalen voor de koffie. Dat sloeg niet aan, nu hebben ze hun eigen apparaat.

Diversiteit
Diversiteit is zeer belangrijk. Echter mensen die bij elkaar willen wonen zijn vaak niet heel divers. Je zoekt elkaar uit omdat je iets gemeenschappelijks hebt. Dit staat tegenover de inclusieve samenleving. Daar moet wel goed over nagedacht worden.

Verbindingen
In het gebouw verbindingen maken door ruimtes, gemeenschappelijke terrassen, boodschappen doen met jongeren. Het mag zeker levendig zijn.

Vertrouwen
Eenvoudig naar elkaar toe kunnen lopen, elkaar om hulp kunnen vragen en veilig voelen zijn belangrijke thema's.

Ouderen in Nieuw-West
Er zijn al ouderen die nu in Nieuw-West wonen. Zij hebben vaak een AOW of zitten in de bijstand. Zij moeten ondersteund worden vanuit de coöperaties. Echter de focus van coöperaties is gericht op de bouw voor gezinnen. Een idee kan zijn als Pilot: bouwen voor de buurt met de mogelijkheid op doorstroom.

Mooie voorbeelden
Lerend netwerk ouderenhuisvesting
Stadsdorpen: elkaar kunnen vinden maar zelf keuze houden
Woonzorg project in Deventer van Humanitas
Ontwerpvraag: Hoe kan je de inrichting laten bijdragen aan ontmoeten?

Duurzaamheid Gemeente Amsterdam
10 mei 2019

Ik startte in 2009 als trainee bij de gemeente. Mijn studieachtergrond is biologie en milieukunde. Ik heb allerlei verschillende functies vervuld binnen de gemeente. Mijn huidige functie is binnen de Directie Ruimte en Duurzaamheid, afdeling Duurzaamheid. van waar uit ik 2 dagen per week werk bij de Directie sport (sport en duurzaamheid – primaire taak om sport duurzamer te maken). Sinds september houd ik me ook bezig met duurzame gebiedsontwikkeling. Er ligt een hele klus met het transformeren en verdichten van gebieden in de stad. De woningopgave is enorm. Uitdaging is om deze gebieden te ontwikkelen inclusief onze duurzaamheidsambities.

Als adviseur duurzame gebiedsontwikkeling houd ik me bijvoorbeeld nu bezig met het Schinkelkwartier. En ben daar betrokken vanaf het begin. Het principebesluit is al genomen. De planning en besluitvormingsprocessen in de ruimtelijke ordening zijn lange processen en de belangrijkste stappen zijn: 1) gebiedsverkenning, 2) principebesluit en principenota, 4) projectbesluit en projectnota (incl. MER, verkenning # woningen, kosteninschatting) en 5) investeringsbesluit (en).
Zo ben ik ook bij Jan Evertsestraat West betrokken. Daar kijk ik naar de ontwikkelingen, wat is er gepland, waar hebben we als gemeente grip op, wat kunnen we sturen, wat willen met duurzaamheid en met andere doelen/ kaders vanuit de gemeente.

Duurzaamheid vanuit Gemeente Amsterdam
De ambities op duurzaamheid zijn groot, en noodzakelijk. Enerzijds zijn er harde kaders vanuit het Rijk op bv energie. Anderzijds heeft Gemeente Amsterdam vaak ambities die verder gaan, dan zijn we vaak afhankelijk van , bv. welwillendheid. Dat wil je in dialoog doen met de ontwikkelaar, stakeholders en de bewoners. En op die bereidheid hopen we natuurlijk ook.

Buiksloterham is bijvoorbeeld een inspirerend voorbeeld waar al resultaten behaald zijn op het gebied van duurzame gebiedsontwikkeling. Bij de start is een gezamenlijk manifest opgesteld. Dit was leidend in de hele ontwikkeling van het project en zo wordt 'Circulair Buiksloterham' gedragen vanuit verschillende partijen. In Buiksloterham drijven nu zelfstandige units op het water, allemaal zelfvoorzienend, circulair, energieneutraal. En het manifest gaf ook richting aan het materiaalgebruik, water, lucht, groen.

Dit is daar ook vertaald in gronduitgifte van gemeente Amsterdam. In tenders kan je omschrijven dat je energieneutraal wilt ontwikkelen, eisen stellen op gebied van circulariteit, hergebruik van materialen, etc. En het mooie is: de markt kan het al. En omdat er al zoveel kan kunnen de ambities ook omhoog. Het energieverhaal wordt steeds scherper.
Met circulair hebben we nog wel echt stappen te zetten. Hier ontbreken nog veelal de kaders. De vraag is dan ook: Hoe kan je een ontwikkelaar verleiden om hiermee aan de slag te gaan? Het voorbeeld van het manifest is dan bijvoorbeeld ook een stok achter de deur, omdat het vanuit aanwezige partijen in het gebied gedragen wordt.Daarbij komt dat nadenken over circulair bouwen vaak ook inspireert.

Tennispark: Bij de transformatie vind ik sport erin houden heel erg leuk want sport zorgt voor hart in de wijk. Het kan echter ook zorgen voor geluidsoverlast en lichtoverlast. Dat is een bekende klacht.

Duurzaamheid Sloterplas: Het gebied ligt mooi naast de Sloterplas. Mijn advies is om ook te kijken in het ontwerp naar microklimaat. Elementen zoals licht, wind (richting), groen. Omdat je gebouw straks op dat punt van de Sloterplas ligt kan je mogelijk hinder ondervinden van wind.

Hitte en koelte ervaring: Ook voeg je steen toe in het gebied. Dat veroorzaakt meer hitte en problemen met warmteoverlast voor de beleving van mensen. Er is dan minder transpiratie van groen, want er zijn meer reflecterende materialen. Oplossingen voor het bestrijden van de hitte zijn overkappingen, groen, schaduwplekken, juiste zon instraling, windrichting. Dit wordt soms vergeten in de ontwerpen als er vanuit de esthetiek ontworpen wordt. Hoe het gebouw wordt ervaren heeft ook te maken met de omgeving. Het gaat erom dat je je prettig voelt. Als je niet kan ontsnappen aan zon of warmte, of van een windhoek dan krijg je onrust. Bijvoorbeeld het thema ontmoeten is hiervan afhankelijk – en dus van een goed ontwerp dat goed aanvoelt.
Idee: landschapsinvulling: kade samen met bewoners ontwerpen en aanplanten

Balans in rust en reuring: In het gebouw is het ook van belang om de balans tussen rust en reuring goed in te richten. Want sport en school zorgen voor geluid en drukte en aan de andere kant is er de wens voor woongenot, het gevoel kennen van fijn vertoeven. Een oplossing is dan bijvoorbeeld om groen toe te voegen. Groen absorbeert geluid en zorgt voor rust in je hoofd.

Aardgasvrij 2040: Op warmte hebben we een stevige ambitie, nieuwbouw krijgt geen aardgas meer en in 2040 moet de hele stad van het aardgas af zijn. Ook op elektriciteitsvraag willen we stappen maken door uit te gaan van een EPC nul of minder.
Circulair werkt inspirerend voor architecten
Ik merk dat circulair inspirerend werkt voor architecten. Door de bouwmaterialen vast te leggen in een materialenpaspoort kun je laten zien dat je gebouw bestaat uit gezonde materialen. Dit is voor architecten een uitdaging. Je gaat echt kijken naar andere materialen, meer onderzoek doen en ook soms terug naar hoe dingen vroeger werden gedaan. Hoe zorg je voor demontabel bouwen? Dan kijk je naar andere verbindingsconstructies, en kun je niet alles verlijmen of kitten. Welke isolatie stop je in je gebouw en hoe ga je om met het feit dat de eisen voor isolatie steeds hoger worden? Kies je voor een natuurlijker isolatiemateriaal als vlas, hennep, cellulose of schapenwol? Of voor het goed te recyclen steenwol. Gelukkig is er steeds meer informatie voor handen waar bouwers gebruik van kunnen maken.

Luchtkwaliteit: Een ander speerpunt is het verbeteren van de luchtkwaliteit in de stad. Dat is natuurlijk gekoppeld aan schoner vervoer als ook het parkeren en aanbieden van mobiliteit. De parkeernorm wordt steeds lager. We kunnen ontwikkelaars stimuleren om deelauto's aan te bieden en/of voldoende laadplekken voor elektrisch vervoer inpandig te realiseren en elke parkeerplek met stroomvoorziening aan te leggen zodat het in de toekomst mogelijk is om naar 100% elektrisch te groeien. De VVE kan hier ook een rol in spelen door iets organiseren met deelmobiliteit en hier een verdere invulling aan te geven.
Daarnaast is het van belang om voldoende fietsen inpandig te kunnen parkeren. Zo maak je fietsen een aantrekkelijk alternatief.

Opvangen regenwater: Een ander belangrijk punt is water. Het is echt een uitdaging om regenwater op te vangen / tijdelijk te bergen. Daar loopt het initiatief Rainproof Amsterdam voor om hier oplossingen voor aan te bieden. Door het plaatsen van nieuwe gebouwen verhard je bepaalde stukken in het gebied en is het een plus om weer te vergroenen. Water kan ook worden ingezet om hitte te bestrijden, dan heeft het weer een positief effect.

Voor afvalinzameling van GFE (groente, fruit en eten) kunnen we ook al een infrastructuur aanbrengen binnen het gebouw door een maler in de keuken te plaatsen. Dit afval kan dan als een aparte stroom biogas opwekken.

En voor het tennispark zelf? Welke mogelijkheden zijn er dan? Denk aan bijv. de verlichting dynamisch / dimbaar en in LED, materiaal van tennisbaan duurzaam, berging van het water onder de tennisbanen zodat er verkoeling is in de zomer. En eventueel flexibel kunnen inzetten voor ander sporten?

Wat is ambitie en uniciteit van het gebied Jan Evertsen?
We gaan de hele straat herprofileren, en dan kun je vanuit duurzaamheid een verschil maken. Vooral door duurzaamheid zichtbaar, relevant en toegankelijk te maken. Voorbeeld is om te onderzoeken of de trambaan deels in het groen en deels met zonnepanelen tussen de rails gerealiseerd kan worden. Maar ook in biodiversiteit: ecologische verbinding door groene kademuren naast watergang te realiseren. Zo ontwerp je natuur inclusief met diversiteit in beplanting. Welke soorten verwacht ik in het gebied en welke beplanting is dan nodig? En tevens rekening houden met nestbouw in en om degebouwen.

Scholen als hubs: Een ander interessant punt zijn de beide scholen. Deze staan aan het begin en einde van het gebied. We kunnen daar een voorbeeld van duurzaamheid van maken, een soort hubs in combinatie met educatie. En zo maken we weer vanuit de school de verbinding met de doelstellingen van de stad.

Gebruikers willen herkenning (om mee te doen)
De uitdaging is om het ontwerp al een onderdeel te laten zijn van je eigen levensinrichting. Duurzaamheid inspireert als je het dichtbij maakt. Maak een herkenbaar toekomstbestendig beeld in de wijk – herkenning helpt bij het omarmen in de dagelijkse praktijk. De vraag is: wat willen we en hoe ga je het ervaren? Hoe merk je het in huis en op school? Als je wandelt hoe kan je het dan zien? Hier eenzelfde beeld over laten ontstaan bij alle stakeholders die hierin iets kunnen betekenen. Binnen het ontwikkelde gebied wordt het dan logisch om je zo te gedragen. En dat is niet cultuurafhankelijk. Iedereen herkent dat beeld. Over het algemeen vinden mensen het ook belangrijk om te kunnen bijdragen aan duurzaamheid en nodig. Een voorwaarde is dat we het mensen ook makkelijk maken....

Een aanvulling voor de wijk kan zijn dat we de ontwikkelingen ondersteunen met een loket voor bewoners met alle ideeën en vragen over duurzaamheid. "wat kan ik zelf doen?".

In de transformatie zie ik het als een kans om expliciet te kiezen voor duurzaamheid en dat als uitstraling gebruiken in zo'n straat: "Op het moment dat je het kan zien en ervaren heb je meteen verbinding". Je kan het minderen van consumptie makkelijker maken door delen logischer te maken en circulariteit zichtbaarder. Is ook het laden van het begrip nabijheid. Ik geloof in faciliteren en zorgen dat er een plus voor mensen inzit. Ook naar de toekomst: elk kind moet ervan doordrongen zijn dat duurzaamheid belangrijk is en dat is voor kinderen nu al logisch. Dat kunnen we nu al inzetten.

[redacted]

Gebiedsmakelaar Slotermeer
14 mei 2019

Wat mij nu bezighoudt is de verbinding tussen Nieuw-West en de rest van de stad. We zijn bezig met een kunstwerk om de twee delen van de stad te verbinden. Op dit moment steek je over van West- naar Oost-Berlijn. De overgang is te groot, men schrikt gewoon als ze zien waar je terecht komt.

De bewoners van Nieuw-West verdienen beter. Ze verdienen nieuwbouw en goede ontwikkelingen in hun gebied. Hier wonen toch vooral kwetsbare groepen en deze zijn extra hard geraakt in de financiële crisis. We hebben een gebied met armoede, problemen rondom gezondheid, laaggeletterdheid, een laag veiligheidsgevoel en de spanningsindex tussen bewoners is hoog. Wat er wel voldoende is, is groen. Er zijn ondertussen een aantal initiatieven waardoor de buurt verbetert zoals ontwikkelbuurten en focusaanpak en dat werkt goed. Veiligheid en leefbaarheid staan centraal in de wijk.

Er zijn nu een aantal initiatieven die de wijk enorm gaan verbeteren waaronder in de Roëllstraat. Dat wordt een stadsboulevard in 2030. Centraal staat hier dan sporten, wonen en recreëren. Daar past dit initiatief van de transformatie van het tennispark goed in. Het versterkt weer het sporten. En mooi dat het thema 'leren' vanuit de basisschool erbij komt. Mooie toevoeging. Dit past in het grotere beeld van de wijk. Mijn visie is dat het wonen hier een logisch vervolg is dat je niet meer praat over de verschillen maar dat Nieuw-West een vloeiende beweging heeft vanuit de stad.

Vanuit de wijk hebben we 1 keer per maand overleg met de bewoners van de hoge flat bij het tennispark. Daar wonen vooral ouderen die zich zorgen maken om leefbaarheid en veiligheid. Zij hebben zich georganiseerd. De gemeente gaat geregeld om de tafel om te kijken wat er leeft. Verder hebben de bewoners ook de visitekaartjes van o.a. [redacted] om snel te kunnen bellen als er iets is. Onderwerpen waar we het dan over hebben zijn:
Tankstation waar veel taxi's tanken en er overlast kan ontstaan
Middelbare school en overlast van jongeren
Spookbewoners in de flat – huren de flat voor 2-3 maanden en niemand kent ze dan. We hebben een directe lijn om illegale verhuur te kunnen melden.

Over de verschillende thema's in het overzicht wat er belangrijk is:

VEILIGHEID: bijdragen aan het gevoel van veiligheid in de gehele buurt. Het is een super relevent thema in de buurt in combinatie met leefbaarheid.

LEREN: basisschool is een goede toevoeging in de wijk waar de kinderen niet meer hoeven over te steken naar West. Ook kunnen de gymzalen na schooltijd open worden gesteld voor andere sporten. Zo kan je de rest van de wijk erbij betrekken.

VOORZIENINGEN: ouderen hebben vooral behoefte aan de supermarkt, huisarts en apotheek. Natuurlijk zit het ziekenhuis ook in de buurt voor andere medische ondersteuning. Er is ook net op 3 mei een initiatief geweest om met Turkse ouderen te praten over woningen voor 30-35 mensen. Hier komt snel een vervolg op na de ramadan. Misschien kunnen we ook een paar mensen uitnodigen voor de informatieavond via [redacted]

GROEN: groen wordt enorm gewaardeerd in de buurt. De buurt is groen en als er iets met groen gebeurd moet je de bewoners echt meenemen. Bewoners die niet zomaar aangifte zouden durven doen, die maken zich wel hard voor het groen en protesteren openlijk. Bewoners eisen een gedetailleerd plan van aanpak als we met groen aan de slag gaan.

Huidige groene plekken worden goed bezocht om te recreëren. Daar wordt ook vaak gebarbecued. Ook wordt er massaal gebruik gemaakt van de huidige groensubsidies. Of te wel, groen leeft enorm.

GEZONDHEID: dat moet dan terugkomen in de voorzieningen en moeten we goed inventariseren.

BEWEGEN: de woningen zitten dichtbij de Sloterplas, daar wordt veel gerecreëerd. En komt rust, bewegen en sporten samen. Verder is het hotel buiten en Sloterstrand echt een toegevoegde waarde. Het strand is echt een stadsstrand.

COMMUNITY: dit nieuwbouwproject biedt kansen om een community te creëren. En zoals ik er nu naar kijk kan dat een verticale community zijn waar het hele spectrum van jongeren tot gezinnen tot ouderen aan bod komt. In de wijk zie je nu dat de ouderen vooral in de laagbouw wonen en in de nieuwbouw de gezinnen. De andere gebouwen zijn gemixt.

VERBINDING: voor mij zit het thema verbinden echt tussen de wijken – verbinding maken met de stad. Twee werelden die nu erg verschillend zijn bij elkaar brengen. De esthetische kloof oplossen.

ENTERTAINMENT: er is in de buurt geen goede bioscoop. Als je uitgaat dan ga je naar Sloterdijk, daar zijn disco's en een casino. Dit is 2 haltes met de metro.

ONTMOETINGEN: voor ons zijn Osdorp, Slotervaart goed gepositioneerd voor grotere boodschappen, entertainment, eten, etc.

WINKELS: er zijn een aantal minicentra met winkels.

WATER: we gebruiken het water eigenlijk nog niet veel. Er liggen wel wat vaartuigen maar daar gebeurt niet echt iets mee. Ook hebben we een mooi hotel met een kade. We willen graag meer activiteiten op het water aanbieden. Er zijn wel ondernemers die met [redacted] contact opnemen om te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn.

PARKEREN: er zijn veel ZZP'ers in de wijk die afhankelijk zijn van hun auto. Of te wel, genoeg plek aanbieden. Er zijn nauwelijks initiatieven in de wijk voor duurzaam rijden. Het was de afgelopen tijd eerder overleven i.p.v. ruimte hebben voor deze onderwerpen. We hebben de eerste bewoner die van het gas af is. Dat is echt een zeldzame bewoner. Duurzaamheid introduceren in de wijk is wel een KANS maar ook nog een rariteit.

SCHOOL: de school komt echt op een gemixte hoek te staan voor leerlingen. Enerzijds echt een volksbuurt en ook kinderen vanuit Slotervaart. Hopelijk wordt het dus ook een gemixte school en hoeven de kinderen niet over te steken naar West. We anticiperen als gemeente goed op de vraag naar scholen want we moeten er genoeg hebben.

KUNST EN CULTUUR: wat echt meerwaarde biedt is een buurthuiskamer. Hier zijn bewoners er voor bewoners en wordt het ondersteund door de Stichting Vooruit. Dit werkt enorm goed in de wijk en is cruciaal voor de leefbaarheid. En met cultuur maken we verbinding met het van Eesterenmuseum, hebben we een dependance van Pakhuis de Zwijger met alle actuele onderwerpen en komt het theater Frascati de wijk in. Zo kunnen we Nieuw-West verrijken en proberen de wijk te upgraden.

Verder zijn nu al de vastgoedprijzen enorm aan het stijgen. Ook zie je dat terug in de markt waar je bij ons bijna alles kunt kopen voor weinig. Er zijn ook mensen die graag een luxere markt willen waar ze een latte kunnen drinken. We willen de mensen met een kleine portemonnee niet wegjagen. Ook komen er bijv. veel mensen van buiten Amsterdam om hier juist goed Turks te kunnen eten. Bewoners willen verbeteren maar we willen ook aansluiten bij de verschillende doelgroepen/behoeften. Er komen nu wel meer kapitaalkrachtige bewoners bij. Het is belangrijk dat iedereen meedoet en meepraat.

Voorbeeld van een goed nieuwbouwinitiatief is Noordzijde verbinden met Noorderhof. Dit is een logisch en verbonden geheel geworden. Men heeft elkaar toegevoegd in de appgroep, men werkt aan dezelfde belangen en ontwikkeling van de wijk. Het gemeenschappelijk belang is bijvoorbeeld behoud van leefstijl, veiligheid en het idee hoe de maquette/opzet was bedacht vasthouden (heb ik dit zo goed begreper[redacted]?).

[redacted]

Assetmanager Stadgenoot
16 mei 2019

Als ik naar de locatie kijk dan is het echt een schakelpunt tussen de oude stad en de nieuwe stad met de Jan Evertsenstraat vanuit de Baarsjes. Vanuit daar kan je naar Slotervaart/Osdorp of naar Slotermeer. Op dat punt bij de plas zit nu een restaurant maar daar zit niemand in. Ik kijk breder naar dit gebied en dan hoop ik op een verbinding tussen de vooroorlogse stad en de naoorlogse stad. De Baarsjes is al enorm in ontwikkeling. Vooral vanuit de stijging van alle huizenprijzen. Daarnaast zijn OLVG west, GVB garage en Rembrandtpark ook onderdeel van de planvorming. Er gaat de komende tijd heel veel gebeuren. Hopelijk ontstaat er een gebied waar mensen die er doorheen gaan ook aantrekkelijke functies zien om te verblijven en gebruik van te maken. Mensen van buiten Nieuw-West maken dan ook gebruik van de functies.

Voor woningcorporaties is het onmogelijk te voldoen aan alle vraag. Ondanks al het bijbouwen blijft de vraag groter dan het aanbod. Wat een van de prioriteiten is, is doorstroom van bewoners. We onderscheiden daarin 1) doorstroming van sociale woningen naar middenhuur. Dit lukt alleen als er een structurele verbetering wordt aangeboden. Dit is vaak het geval bij nieuwbouw. En 2) bij herhuisvesting als dit wordt gekoppeld aan renovaties. Dan kan de corporatie bewoners uitplaatsen en een alternatief aanbieden. Hun woningen worden dan gerenoveerd of soms gesloopt en helemaal opnieuw opgebouwd.

Een van de problemen bij doorstroom is het vinden van passende sociale huur. Soms zijn het gezinnen die snel groeien en niet meer passen. Daar staan dan tegenover de ouderen die in een 3-4 kamer woning wonen en niet een passend alternatief kunnen vinden om te verhuizen.

Er ontstaan nu eerste ideeën over een experiment om jongeren in Nieuw-West te kunnen laten wonen en voorrang te geven. Echter, ik weet niet of je door 'hekjes erom te zetten' persé de beste uitkomst krijgt. Er is recent onderzoek gedaan naar waar mensen vandaan komen voor sociale woningbouw en dan komt 83% bij Amsterdammers terecht. Het gaat dus om 17% van buiten de stad voor sociale huur. Voor sociale huur moet je ingeschreven staan. Voor middenhuur is dit percentage waarschijnlijk lager.

We zien, in de ontwikkeling van middenhuur, parallellen tussen Zuid-Oost en Nieuw-West. In Noord is het anders. Middenhuur wordt ingezet om mensen buiten de ring te trekken maar in de praktijk zijn het vaak mensen uit de buurt die wooncarrière willen maken. Voor de crisis zagen we dit ook in Nieuw-West, veel gezinnen kochten toen iets in de buurt (toen was nog geen middenhuur beschikbaar). In Zuid-Oost komen ook gezinnen terug uit Almere. Zij verhuizen terug omdat de voorzieningen beter aansluiten bij hun behoeften. Het zijn vooral Surinaamse, Caraïbische en Afrikaanse groepen bewoners die zich weer vestigen.

Huidige voorzieningen in de wijk Nieuw-West worden gevonden rondom Mercatorplein, plein 40-45 en burgemeester de Vluchtlaan. Vanuit de corporatie hebben we niet echt een beeld over extra benodigde voorzieningen voor deze huurwoningen.

Wat je wel ziet is dat nieuwe bewoners in de wijk zichzelf organiseren om nieuwe voorzieningen te creëren. Zo ook hotel Buiten. Dit is gestart door de bewoners van Noorderhof. Zij hadden behoefte aan een leuke horecagelegenheid en hebben een coöperatie opgericht. Dit is een tijdelijke voorziening met eigen horeca. Het Noorderhof (Krierdorp, smurfendorp) heeft echt andere uitgangspunten dan het ontwerp van Van Eesteren.

Voor de samenstelling van sociale huur in het gebouw denken we aan een mix van jongeren, gezinnen en ouderen. Als er een mogelijkheid is om maisonnettes te bouwen voor startende gezinnen van ongeveer 90m2 (grondgebonden) en daarnaast een aantal grotere appartementen. Als dat niet mogelijk is dan is het moeilijker voor gezinnen om zich daar te vestigen. Sowieso is de huidige opzet dicht bebouwd. Dat maakt wel dat je je minder kunt focussen op gezinnen. Dus ik zie eerder dat er de focus komt op jongeren en ouderen. Dat zijn dan dus 1 of 2 gezinshuishoudens. Dat is het overgrote deel, in de sociale huur is ongeveer 25% gezin.

Bij middenhuur weten we het nog niet. Daar hebben we nog geen duidelijke toewijzingscriteria voor. De huidige criteria gaan vooral over oppervlakte en prijs. Dat legt de gemeente vast. Er is geen systeem voor toewijzingscriteria. Er kunnen dus ook mensen van buiten binnen komen. Middenhuur is eigenlijk te vergelijken met de verhuur van particuliere huizen in de jaren '80. Toen werd dat gereguleerd op basis van prijs en punten. Het aanbod van particuliere huur daalde en de corporaties kochten deze woningen op en werden weer sociaal verhuurd. Wat je nu weer ziet is dat grote investeerders en particulieren weer woningen in de stad kopen om te verhuren (ongeveer 3 op de 10 gaat in de verhuur).

Onze rol in dit nieuwbouwproject is dat we vanaf de eerste bouw betrokken zijn. Wij zijn de huisbaas, de verhuurders en hebben een hoge betrokkenheid bij de wijk. Er is een wijkkantoor met wijkbeheerders in Geuzenveld. We focussen ons op vastgoed en signaleren sociale problemen. Indien nodig geven we problemen door aan de gemeente zodat zij ze verder kunnen oppakken. We zijn geen welzijnsorganisatie maar hangen er wel tegenaan.

Zo hebben corporaties de opdracht om 30% van de sociale huur toe te wijzen aan kwetsbare groepen zoals statushouders, ex-gedetineerden, mensen die weer zelfstandig gaan wonen na gesloten inrichting, tienermoeders, mensen met een beperking, vrouwen uit blijf van mijn lijfhuis, etc. Deze groep moet dan zelfstandig gaan wonen en dat legt druk op de wijk. Echter, wat we zien is dat niet iedereen het lukt om zelfstandig te wonen – er is een grote groep die dat niet kan. De trend van zelfstandig wonen is misschien al weer op zijn retour. Ik hoor ondertussen geluiden om deze groepen toch meer te begeleiden of onzelfstandig te laten wonen.

Om te kunnen anticiperen op alle bewegingen moeten we ons focussen in de bouw op de lange termijn. Dat betekent dat we onzelfstandige woonvormen gemakkelijk moeten kunnen veranderen zodat het zelfstandige woningen worden en visa versa. Dus ook bij het aanbieden van woonconcepten moeten we goed kijken hoe we alles flexibel kunnen houden. Woningen hoeven niet per se fysiek verbonden te zijn om je als familie te kunnen verbinden. Dan zit het wat betreft ons toch meer in het organiseren van de zorg eromheen. Het is de samenleving waarbinnen het wordt geregeld en vastgoed hoeft dit niet te ondersteunen. Het is ook een stuk eigen verantwoordelijkheid. We moeten ons dus niet alleen focussen op de 1e huurder maar ook alle huurders die erna komen. Met een tijdslijn van de komende 30-40-50 jaar. Dit is anders dan bij koopwoningen, bij de huurders moeten we kijken naar de grootste gemene delers.

De tennisbaan is vanuit ons perspectief niet belangrijk. Bewegen, sporten faciliteren is de rol van de gemeente.

Tenslotte, de uitdaging is voor dit gebied de verbinding te leggen tussen de binnenstedelijke cultuur die over de ring komt en de cultuur die in Slotermeer dominant is. Hoe komen die bij elkaar in de wijk?

[redacted]

Team Sport Nieuw West
16 mei 2019

[redacted]s programmaleider en verantwoordelijk voor sport buiten de schoolmuren. Met name het activeren, wegzetten en partners bij elkaar brengen. Of te wel, participatie omhoog brengen. Dit is afhankelijk van wat er in het gebied nodig is, niet specifiek gericht op jongeren maar inspelen op de vraag van verschillende bewonersgroepen. [redacted] heeft hetzelfde profiel alleen dan voor Geuzenveld en Slotermeer. Dus het tennispark Sloterplas is zijn gebied. [redacted] richt zich op het sporten binnen de schoolmuren in Slotervaart. Zij werkt aan naschoolse activiteiten en sportparticipatie vergroten.

Alle drie zijn blij om in dit vroege stadium al om de tafel te zitten en hun ideeën te kunnen delen. Het Tennispark en de school bieden mogelijkheden voor de buurt. Zo kan de school buitengymlessen faciliteren. De faciliteiten kunnen aansluiten bij de programmering van de school. Wij zien het liefst een multifunctioneel gebouw (gymzaal, sportfaciliteiten) bij de school – wel los gebouwd (zodat de ruimte los van de school kan worden gebruikt)! Nu gaan leerlingen van de middelbare school naar de Laan van Spartaan voor sportfaciliteiten. Zij kunnen dan dichterbij gaan sporten en kan er een andere invulling komen voor de sportfaciliteiten bij de Laan van Spartaan. En Laan van Spartaan is West en wij zijn Nieuw-West. Is toch weer een ander gebied. En de andere sporthal ligt bij de Burgemeester de Vlugtlaan

Ontwerp
Belangrijk is dat de gymzaal/ sportfaciliteit los van de school staat. En dan het liefst 2 gymzalen met een schot ertussen – zodat je van de gymzalen ook 1 zaal kan maken. Dit brengt echt een nieuwe mogelijkheid in de buurt. Dan kunnen verenigingen los van de school er gebruik van maken.

En als ze het echt gaan ontwerpen, neem dan de beheerders van de sportruimtes er in mee. We hebben bij andere faciliteiten gezien dat bijv. het plafond te laag was waardoor de plafonds gesloopt werden, of de tribune was gebouwd met schotten ervoor waardoor je de wedstrijd niet kon zien. Of te wel, kunnen jullie de beheerder in een vroeg stadium betrekken? En gymdocenten zijn ook interessant om erbij te betrekken.

Alternatieven tennispark
Er is lang gezocht naar een alternatieve plek voor de tennisbaan in dit gebied maar het is lastig om een alternatieve plek te vinden. We zijn blij dat deze oplossing is gevonden. Er is zelfs onderzocht of de tennisbanen niet midden in de Sloterplas – drijvend park – konden komen.

Nieuwkomers/ inclusiviteit
In deze buurt zijn de laatste jaren veel nieuwkomers geplaatst. Voor deze groep is het ook belangrijk dat de sportfaciliteiten zo laagdrempelig mogelijk worden aangeboden. Ook om snel een onderdeel te kunnen worden van de wijk. Er zijn nu verschillende groepen in dit leefgebied. Dat geeft spanning. De wens is om dit beter te mixen en hen mee te nemen in het proces. We kunnen alle andere kwetsbare doelgroepen ook noemen. Wat is geen doelgroep hier? We moeten in het vervolg goed kijken wie we kunnen helpen.

Bewegen
In de wijk is er veel urgentie om te bewegen. Zo wonen er bij het Overtoomse veld veel mensen met een lage SES (sociaal economische status). Zij moeten veel meer gaan bewegen en hebben soms ook aangepaste sporten nodig. Dus niet alleen de jongeren maar ook andere groepen aanspreken. Maak het tennispark maar meer zichtbaar. Het is nu een onzichtbaar plekje – plaats een groot bord met het aanbod. Maak het tennispark maar open en toegankelijk/uitnodigend. Het legt dan ook verbinding tussen West en Nieuw-West.

Aangepast bewegen
Er zijn al faciliteiten bij Riade en Jan van Bremen Reade voor langdurig zieken om te bewegen. Door deze sportfaciliteiten bij het tennispark/multifunctionele sportfaciliteiten verbindt je langdurige zorg, ziekenhuis en regulier bewegen met elkaar. Dan wordt het samenspel versterkt.

Verbinding Sloterplas
Bij Sloterplas is er natuurlijk al een hardlooproute. Het is belangrijk om een goede en veilige verbinding te maken vanuit de nieuwbouw naar de plas. Een wens is om de hardlooproute te vergroten door de hardlooproute van het Rembrandtpark via Sloterplas te verbinden aan het Westerpark. Dat kan door dit nieuwe stuk te ontwikkelen & te verbinden.

Veiligheid
Voorwaarde voor het gebruik van de sportfaciliteiten is veiligheid. Vooral voor kinderen is het belangrijk dat ze gemakkelijk naar de school en de tennisbaan toe kunnen. Bruggetjes over de drukke weg, een veilige route vanaf de Sloterplas, etc. De Jan Evertsen is nog een soort grens – daar heb je dus een veilige overgang nodig wil je dat kinderen van hun ouders naar deze locatie toe mogen komen om te sporten. En als kinderen uit hun eigen wijk stappen – dan is de voorwaarde veilige looproutes. Of zelfs autoloos – dan vergroot je de bereikbaarheid van de school en het tennispark. En het wandelen richting de Sloterplas.

In deze wijk is het moeilijk voor kinderen om buiten te spelen. Dit heeft te maken met de veiligheid op straat. En meisjes mogen sowieso niet op straat spelen. En nu wordt deze omgeving dicht gebouwd en dat nodigt niet uit tot buitenspelen. Er is dus ook behoefte aan open ruimtes om te kunnen gymmen, ontmoeten en een bankje voor de ouders rondom de school. Dan trek je direct de moeders mee.

Ander punt is dat er goede verlichting moet zijn om een veilig gevoel te hebben – ook richting het park.

Ontmoeting
Vanuit kansengelijkheid zou het een kans zijn om een plek te realiseren voor meisjes. Waar een meidenkamer gekoppeld kan worden aan sporten. Immers, hier spelen meisjes en jongens apart. Dit is de meest problematische doelgroep.

De kantine van het tennispark zouden we graag ook willen kunnen inzetten voor andere activiteiten en evenementen. Daarnaast kan je fysio, massage, etc. aanbieden. Wederom multifunctioneel inzetten van voorzieningen.

Sociaal element
De buurt vaart wel bij leuke evenementen in de buurt, goede horeca en entertainment. Hopelijk dan wel met goede voeding. Mocht er een keuken in de school komen, biedt dat zeker kansen.

[redacted]

Adviseur bij Directie Wonen
9 mei 2019

[redacted] is adviseur wonen bij de directie Wonen. Met zijn team maken ze het woonbeleid van de gemeente, prestatieafspraken met corporaties over huisvesting van bijv. ouderen, of andere groepen die met spoed een huis nodig hebben. Hij denkt na over vakantieverhuur, de kwaliteit van woningen. Een onderdeel is ook grondontwikkeling, nieuwbouw, de binnenstedelijke transformatie en de verdeling 40-40-20. Belangrijke vraag daarbij is: Hoe kunnen we deze strategie vormgeven?

In het coalitieakkoord is afgesproken om woningen met voorrang aan te bieden aan werknemers in de publieke sector. Met als doel terugdringen van tekorten op de arbeidsmarkt. Voorbeelden zijn reguliere zorg, jeugdzorg, docenten en kinderopvang. Dit hangt samen met de aanpak van personeelstekorten in de maatschappelijke sector. Al gaven deze doelgroepen in een onderzoek niet aan dat woningtekort de hoofdreden was om niet in Amsterdam te gaan werken. Het zijn vooral argumenten zoals bereikbaarheid en arbeidsvoorwaarden waarom mensen ervoor kiezen niet in de stad werk in deze sector te zoeken.

We maken als gemeente toch de keuze om te helpen bij de huisvestingsproblematiek van deze doelgroepen. Er is een lerarenexperiment gestart bij 4 complexen (snelle realisatie woningen) voor docenten en jongeren die net starten in combinatie met statushouders. Het gaat hierbij om de leeftijd 18 tot28 jaar en sociale huur. Voor een gedeelte van die groep is het minder interessant i.v.m. kleine oppervlakte van de woningen en het willen maken van 'wooncarrière'. Daardoor werkt het experiment maar deels. Er zijn bij docenten ook zij-instromers, of ze zitten al in een andere levensfase of hebben kinderen. Een van die locaties is Startblok Elzenhagen, een andere is SET IJburg.

Het lost het huisvestingsprobleem maar gedeeltelijk op. Want je kan wel van tevoren criteria opstellen waaraan nieuwe bewoners moeten voldoen maar als ze er eenmaal wonen en ze maken een carrière switch, wat doe je dan? Je kan iemand niet zomaar weer het huis uitzetten. Het is dus moeilijk om grip te houden of iemand in het onderwijs blijft werken. Ook wil niet iedereen met collega's wonen, men houdt ook van een mix. Verschillende doelgroepen hebben verschillende woonvoorkeuren. Bijvoorbeeld iemand die in de thuiszorg werkt, moet snel in de stad zijn bij clienten, snel kunnen parkeren als hij/zij nachtdienst heeft gedraaid en zoekt vooral nabijheid. Voor bijvoorbeeld specialistische verpleegkundigen van het AMC maakt dit al minder uit.

Om het gat in de arbeidsmarkt te dichten en mensen in de stad te houden faciliteren we ondermeer oplossingen voor bereikbaarheid en dichtbij het werk wonen. Flexibiliteit, dichtbij huis! Een andere wens is dat hun kinderen kunnen opgroeien in het groen. Sloterplas kan daar zeker bij helpen/aansluiten.

Een ander stuk is het mogelijk kunnen doorstromen richting middenhuur. Dit is ook een stuk om aan te bieden aan deze doelgroep. We praten dan over 2-3 kamer woningen zoals bijvoorbeeld a de twee projecten Sandebak en Coubertin. Daar worden nu zowel leraren als zorgmedewerkers gehuisvest. Dit is gerealiseerd door WONAM.

Qua huisvesting van gezinnen binnen deze groep zou je kunnen kijken naar gezinnen waarbij 1 gezinslid in de zorg of onderwijs werkt. Dat is ook controversieel, dan krijg je weer die toetsingscriteria.... Ze willen groter wonen en dat kost meer geld. Het aanbod is er nu niet, we hebben hier ook nog geen pilots/experimenten mee gedaan. Zij zijn een groep waarvan nu veel te klein gehuisvest zijn, hebben minimaal 70 of 80m2 nodig. Zij trekken nu uit de stad.

Als we hen een plek kunnen aanbieden voor rust, zich kunnen terugtrekken uit het rumoer maar wel in de stad in hun eigen omgeving dan bieden we een nieuwe groep een maatwerk oplossing. Daarnaast bieden we ze dan nabij werkgelegenheid en laagdrempelig een manier om ook de drukte weer op te zoeken.

We hebben dit ook in het verleden gedaan voor politieagenten maar zij hebben vaak geen behoefte om te wonen in de plaats waar zij werken.

En dan raken we ook nog de jongeren die in Amsterdam wonen bij hun ouders en geen nieuwe woning kunnen vinden voor henzelf. De discussie vindt nu plaats binnen de gemeente of er een % Amsterdamse jongeren voorrang kan krijgen. Er is schaarste dus als je aan iemand voorrang geeft ondervindt er ook altijd iemand een nadeel. Het is belangrijk om de balans te vinden.

In de ontwikkelbuurten (zoals Nieuw west), worden er oude woningen opgeknapt en komen er nieuwe woningen bij. Dan moeten mensen tijdelijk verhuizen en dat biedt ook weer kansen voor doorstroom. Parallel verbeteren we de buurt. Dat is dus een stimulans om woon carrière te maken in de wijk. Dit kan dan in samenspraak met de woning coorporaties plaatsvinden.

Subsidie op koopwoningen stimuleert maar beperkt. De eerste koper gaat er met de subsidie vandoor en het drijft bovendien koopprijzen op De gemeente mag daarnaast geen eisen voorrangseisen stellen bij koopwoningen Of te wel, toewijzingen in de vrije markt is erg ingewikkeld.

[redacted]

Architect, stedenbouwkundige Gemeente Amsterdam
11 juni 2019

[redacted] is van huis uit architect en vanuit die ontwerpkant een betrokken en gepassioneerde stedenbouwkundige geworden. In 1991 startte hij voor de gemeente Amsterdam met het AMC en één van de eerste vragen die hij zichzelf stelde was "waarom ziet het er nu allemaal zo beroerd uit? Kan dat niet beter?" Hij schreef o.a. een prijsvraag uit met de gedachte dat verschillende mensen dan met elkaar in gesprek zouden gaan over wat er mogelijk zou zijn.

Sinds eind 2018 is [redacted] bij het project Jan Evertsenstraat betrokken. Voor de Jan Evertsenstraat lag er de wens voor een stadstraat en om veel woningen te bouwen. Het is nu een versnellingslocatie om aan de grote vraag naar woningen in Amsterdam te kunnen voldoen. We moeten nog onderzoeken hoe we dit goed doen – vooral met de hogere dichtheden die meer overeenkomen met de bestaande stad dan met de uitbreidingswijken in het westen.

Nu hebben we het over de stadsstraten zoals de Jan Evertsenstraat. Die stopt nu gewoon bij het Mercatorpark. Hoe ontwikkelen we nu een goede stadsstraat en welke unieke aspecten heeft de Jan Evertsenstraat waar we rekening mee moeten houden? De Jan Evertsenstraat is een brede straat waardoor je niet direct contact kan maken met de overkant. Er loopt een tram doorheen waardoor er bijvoorbeeld minder auto's door heen racen zoals bij de Wibautstraat. Het is niet echt een compacte straat, zoals de Jan Evertsenstraat in oud West. Misschien is het meer een boulevard waarbij je zicht hebt op de overkant maar met minder direct contact Bovendien ligt er in de Jan Evertsenstraat een kromming, zoals op de grachten. Als je op de grachten aan de binnenzijde loopt kijk je ook ruim naar de overkant en zijn de gevels waar je langs loopt maar over een korte afstand zichtbaar. De viaducten van de spoorbaan en A10 verdelen bovendien de aanliggende buurten sterk. Daar moeten we dus rekening mee houden bij deze straat.

En eigenlijk loopt de straat van de Dam naar Sloterplas. Dit is een dwarsdoorsnede van de geschiedenis van Amsterdam – dat eindigt met de westelijke tuinsteden. Het opent zich met zicht over de Sloterplas.
Er mist nu nog massa en n betekenisvolle buurten die de route vormgeven. En wederom de vraag: hoe doe je dat? We richten ons op het straatprofiel en vooral ook op de buurten die er aan liggen. Met vaak al een aanzet voor een interessant gebruik in betekenisvolle gebouwen. Oneerbiedig gezegd "het nu een rommelzone waar al van alles is ontstaan dat niet in de oorspronkelijk woonbuurten paste". Dat moeten we zeker meenemen en betekenisvoller maken. Het is een creatief proces wat al in gang is gezet. Bijvoorbeeld het tennispark wat zich heeft ontwikkeld op een smalle strook grond. De wee woningblokken zijn hier een dappere poging van het nieuwe wonen. Het Mercatorpark met veel groen en wat een broedplaats is, en de school die al doet aan place-making. Mensen uit de stad komen daar al op af – aangezien daar ruimte is voor deze initiatieven waar men in de stad zelf geen plek voor vindt. Of te wel, we moeten er niet een doorsnee nette buurt van willen maken maar de specifieke sfeer en creativiteit behouden en sterker maken.

Bijvoorbeeld de combinatie van wonen en tennis. Hoe vertaalt zich dat in een bijzondere, verassende combinatie? In de Engelse landschapsstijl waarin parken werden ontworpen als een aaneengesloten serie van sferen, ervaringen, uitzichten en focuspunten. Dit zou je kunnen zien als een stripverhaal: Hoe loop je door de stad, wat kom je dan tegen, welke verrassingen zitten erin?

In dit project snijdt de Jan Evertsen straat (vanaf de dam) dwars door de stad met alle schillen van de historie richting de nieuwe wereld. Zo'n enscenering van verschillende ervaringen en eigenzinnige deelprojecten vind ik hier heel goed passen. Het tennispark kan daar een rol in spelen. Het compacte wonen samen met het tennispark is een uniek programma. En dit initiatief kan tevens vriendschap maken met de andere gebouwen eromheen – de flat, de woningen en de nieuwe school. Hoe mooi zou het zijn als leerlingen nooit vergeten op wat voor school ze hebben gezeten. "Zoals bijvoorbeeld als je als schipperskind ook op een school zat die in het water dreef. – dat vergeet je nooit meer." Het kind mag het ervaren... Deze school heeft een cruciale rol in de ruimtelijke ervaring van het tennispark. Zowel ruimtelijk als in context is dit een belangrijk ijkpunt. Wat we ook zien is dat scholen zelfstandig willen blijven. Terwijl we ook meer geïntegreerd kunnen bouwen. Combinaties kunnen sterk werken zoals het schoolplein of sportruimtes gezamenlijk gebruiken.

Ik vind wel, hou het "open" maak het niet te aangeharkt. En zorg voor flexibiliteit in de ruimtes waar mensen gemakkelijk collectief gebruik van kunnen maken

De bouw van de nieuwe woningen rondom op het tennispark Sloterplas kan bijdragen aan het optimistische beeld van de tuinsteden. Hoe we dit kunnen invullen is door met elementen van toen: licht, lucht, perspectief en uitzicht een wijk van nu te bouwen maar die compacter is met meer woningen. Dit doe je met contrasten en perspectieven, zowel tussen deelgebieden onderling maar ook binnen de deelgebieden zelf.
We bouwen dan binnen de tuinsteden een soort herkenbare gemeenschap. Mensen gaan dan van de omgeving houden. Ik zie de verhoogde binnenstraat die door het tennispark loopt als een balkon dat steeds nieuwe perspectieven biedt naar het westen. Daardoor kun je verder kijken. Vanuit een beschutte plek heb je connectie met licht en lucht en uitzicht.

Ook kan je de principes van de westelijke tuinsteden op een andere manier inzetten. Nu is het gebouwd n, met veel groen ertussen. In de Bijlmer was dit ook het geval, maar dat werd te anoniem en zorgde voor een onveilige omgeving. Dit is nu aan het veranderen met meer plinten ook in de flats, de sociale controle wordt teruggehaald. Hiermee kunnen we een nieuwe interpretatie geven aan de oorspronkelijke stedenbouw met een andere dichtheid...

De Jan Evertsenstraat met in het wegprofiel meer groen kan een aangename verbinding worden waardoor het 1 geheel wordt, maar ook contrast biedt met de meer compacte deel van de stadsstraat . Bij het OLVG kan de "ziekenhuisbuurt" veranderen naar een stadsziekenhuis waarbij er aan de straten wat gebeurt in plaats zoals gebruikelijk de bloemenkiosk, de kapper en het restaurant binnen te verstoppen.

En aangezien we gaan verdichten – het compacter wordt – hebben we ruimte en groen nodig opdat het voor mensen niet voelt als of ze op elkaar zitten als sardientjes.

We moeten in dit stadium ook goed kijken naar de programmering. Hoe gaan mensen elkaar ontmoeten? Leren kennen? Je komt elkaar bijvoorbeeld tegen als je je fiets gaat halen of met het openbaar vervoer gaat. Elkaar zien bij gewone dagelijkse dingen. Ouderen hebben dan wat meer tijd dan jongeren die werken en hoe sluit je dan in ritmes op elkaar aan. Zo wordt er bijvoorbeeld in de Bijlmer gevoetbald – ook met onbekenden – dan ontstaat het spel daar. Ook in Parijs gaat men naar de periferie om daar met elkaar te voetballen. Dat gebeurt alleen in de stad.
Het delen van auto's in een sociale context kan ook zorgen voor betrokkenheid bij je buurt. [redacted] noemt een systeem waarbij punten verdiend kunnen worden door bijvoorbeeld het rijden van ouderen naar een doktersafspraak. Met die punten kun je dan ook zelf ritjes maken, terwijl je je geen auto kunt permitteren.
In Engeland werd er in grote winkelcentra ruimte gereserveerd voor voorzieningen die geld kosten zoals bijvoorbeeld een fietsenmaker. Dit kost geld maar geeft ook terug aan de gebruikers. Hierover nadenken in de toekomst is zeker een toegevoegde waarde.

Als laatste het thema veiligheid. Bij grote gebouwen in het buitenland zien we vaak een huismeester. Dat biedt herkenning en controle. In de studenthuisvesting "Ravel Residence" in de Zuidas is het met een huismeester mogelijk om collectieve voorzieningen te exploiteren. In Rotterdam hebben ze dit zo opgepakt bij de Hoge Heren van de architect Wiel Arets. Daar is het fijn om beneden bij de toegangshal op de bank de krant te lezen. Het kan meteen ook een plek zijn waar de pakjes bezorgd worden.
Het feit dat een metrostation dichtbij is, is prettig voor mobiliteit maar kan ook de anonimiteit vergroten doordat je minder overzicht hebt over wie de buurt inkomt, uitgaat (want via de metro zijn mensen zo weg). [redacted] neemt aan dat wanneer er een grotere gemeenschap samenwoont, mensen zich gaan verenigen, weerbaarder worden en eisen gaan stellen aan hun omgeving en het gebruik daarvan.